

РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА В ПРОЦЕСІ РОБОТИ З ПРИРОДНИМИ МАТЕРІАЛАМИ

Національна державна програма "Освіта" (Україна ХХІ століття) передбачає відродження національної освіти, спрямування її на формування творчої особистості. В реалізації цих завдань головне місце відводиться дошкільному закладу.

В умовах радикальних реформ освіти на перший план виступає формування не тільки традиційних знань, умінь і навичок, але і розвиток мислення, творчих здібностей, дослідницьких навичок у дошкільників.

Розвиток особистості дитини традиційно включає знайомство з навколишнім світом і природою. Робота з природним матеріалом має великі можливості зближення дитини з рідною природою, виховання у них дбайливого відношення до неї і сприяє формуванню перших трудових навичок.

Таємничий та чудовий світ природи, квітів, рослин, плодів можна використати в процесі аплікації з рослинних форм, конструювання виробів з природного матеріалу. Вироби, зроблені з шишок, жолудів, каштанів, горіхових та яєчних шкарлупок, викликають позитивний настрій, вражають нас витонченістю, природністю, фантазією. Працюючи з природним матеріалом дитина відчуває себе творцем свого невеличкого світу. Така діяльність допоможе реалізувати малятам мрії, власноруч виготовити предмети, прикраси для оздоблення інтер'єру або у подарунок.

Як показують психолого-педагогічні дослідження, діти дошкільного віку здатні до створення досить виразних образів з природних матеріалів в аплікації та конструюванні. Над даною проблемою працювали такі вчені як Базік І.Я., Гусакова М.А., Гусарова І.Л. Гульянц Е. К., Куцакова Л.В., Лиштван З. В.

Виготовлення іграшок, виробів з природного матеріалу - праця кропітка, захоплююча і дуже приємна. Для того, щоб діти охоче нею займалися, необхідно розвивати фантазію, добрі почуття, а з оволодінням навичками прийде і вправність у роботі.

«Природа сповнена чарівних таємниць» - це головне, що мають усвідомити діти під час занять з художньої праці [3]. Щоб діти не були гостями природного майстерні, а стали в ній господарями, потрібно, щоб зустрічі з природою в цій майстерні були не просто забавою, заповненням вільного часу, а цікавою справою.

Методика організації роботи дітей дошкільного віку з природним матеріалом ґрунтується на принципах дидактики: від простого до складного. При цьому важливого значення набуває принцип повторюваності дій.

Для правильного вироблення навичок роботи з найпростішими інструментами і матеріалами необхідні показ і пояснення вихователя, певні практичні дії дітей (вправи) під контролем дорослого, який спостерігає за правильністю виконання операцій і формуванням досвіду [4].

Щоб зробити іграшку, дитину вчать робити ретельний розгляд (аналіз) зразка, малюнка, фотографії іграшки; визначати не тільки зовнішні характерні особливості, але і деталі виробу, способи його з'єднання. Правильний аналіз будови виготовлення іграшки є особливо важливою ланкою в роботі. У процесі такого аналізу дитина вчиться подумки планувати майбутню роботу за аналогією зі зразком. Таким чином, робота дітей з виготовлення виробів з природного матеріалу починається з засвоєння способу виконання іграшки за зразком, зробленим вихователем заздалегідь. Бачачи перед собою предмет, діти легко проводять аналіз будови виробу, визначають спосіб з'єднання частин, продумують і планують хід майбутньої роботи. Для оволодіння цим умінням вихователь пропонує дітям зробити кілька іграшок з опорою на зразок [2].

Після успішного засвоєння способу виготовлення іграшки за зразком можна перейти до виготовлення іграшки по малюнку (фотографії). І тут велику допомогу може надати дітям використання прийому схематичної замальовки іграшки, який полегшить перехід від наочно-дієвого мислення до конкретно-образного. На ефективність використання даного прийому вказував А. Р. Лурія. Він відзначав, що в модульному зразку нічого не видно, крім контуру. Це ставить дитини в незвичайні умови самостійної творчої діяльності та сприяє прояву і розвитку у нього творчого мислення [1].

Робота над іграшкою розвиває у дітей дослідницьку діяльність. Тому важливо, щоб вихователь не пояснював все сам в процесі виготовлення іграшки. Хороших результатів можна досягти, коли діти будуть поставлені в необхідність самим додумати, доробити, проаналізувати дії.

Велике виховно-освітнє значення при виготовленні виробів з природного матеріалу має робота дітей за задумом. Такі заняття сприяють формуванню у дітей вміння самостійно планувати діяльність. Дитина, перш ніж приступити до роботи, повинна попередньо намітити дії, визначити їх послідовність.

Стимулом для прояву дітьми творчості під роботи з природного матеріалу є заохочення, схвалення успіхів дитини.

Так, при правильній організації навчально-виховного процесу робота з природним матеріалом стає ефективним засобом гармонійного розвитку дітей. І кожна дитина може досягти значних висот у творчій діяльності з природного матеріалу.

Література

1. Гульянц Э.К., Базик И.Я. Что можно сделать из природного материала [Текст] : кн. для воспитателей детского сада / Э.К. Гульянц, И.Я. Базик. - М. : Просвещение, 2011. - С. 5 - 17.
2. Допоможіть дітям полюбити природу : Метод. посібник / Уклад. О.О.Родицька. – Вінниця : ВДПУ, 2008. - 112 с.
3. Куликова О.П. Вироби з природних матеріалів [Текст] / О.П. Куликова. – М. : Видавничий дім МСП, 2008. - С.7-17.
4. Немешева Е. Фантазии из природных материалов [Текст] / Е.Немешева. - М. : Айрис - прес. - 2011. - С. 4 - 7.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>